

Doğma, canm-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanın mənim qiblagahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

ŞƏRƏQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 22 (23.434)

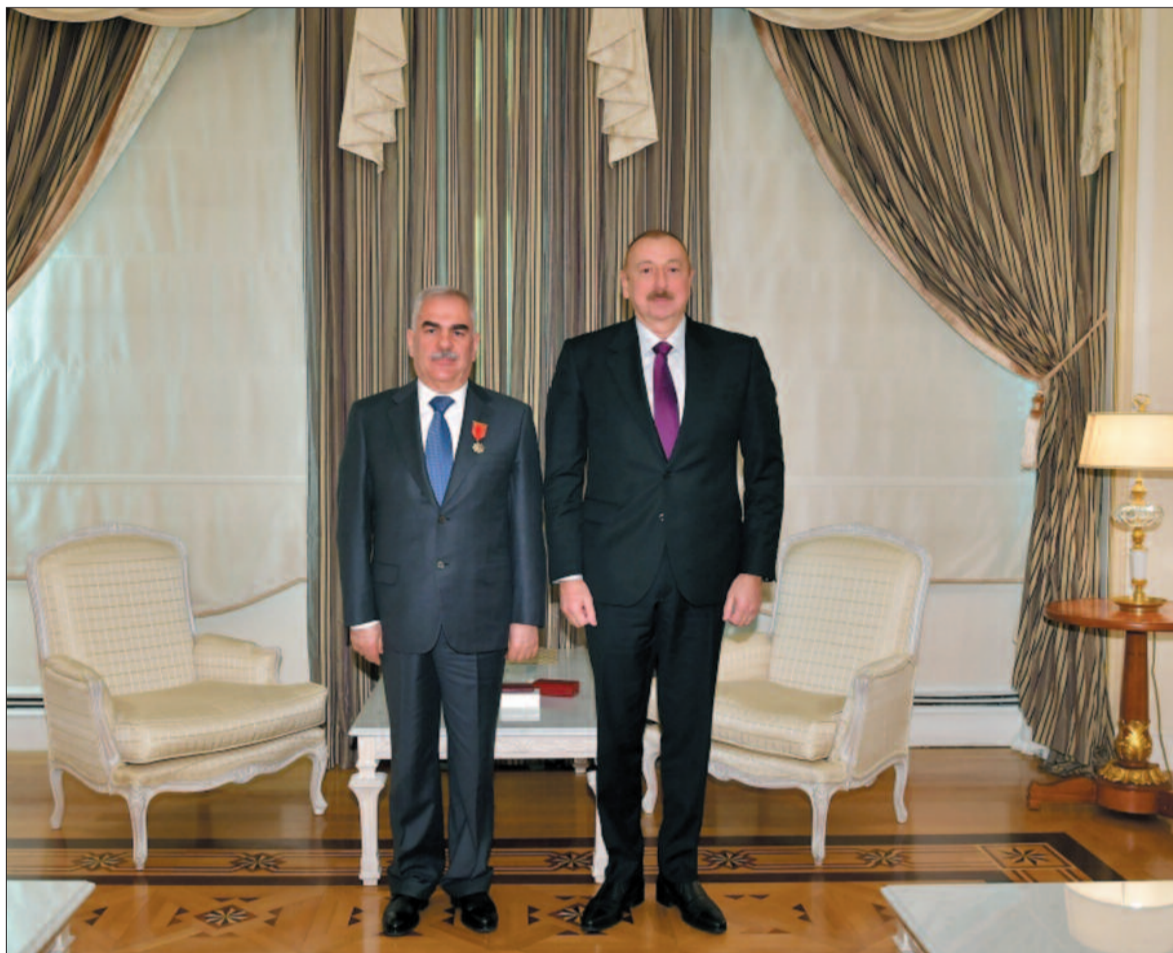
5 fevral 2020-ci il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Prezident İlham Əliyev Vasif Talıbova “Şərəf” ordenini təqdim edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 4-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovu qəbul edib.

Vasif Talıbov Naxçıvan Muxtar Respublikasında görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məruzə edib. O, 2019-cu ildə Naxçıvanda sosial-iqtisadi, kənd təsərrüfatı, tikinti, turizm və digər sahələrdə qazanılan uğurlardan danışmış və bütün bu uğurların əldə olunmasında Prezident İlham Əliyevin göstərdiyi diqqət və qayğına dərin minnətdarlıq hissi ilə qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvanda 2019-cu ildə əldə olunmuş uğurlar münasibətilə Vasif Talıbovu təbrik edib. Dövlətimizin başçısı Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişafı və təhlükəsizliyi məsələlərinin daim onun diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayaraq, prezidentlik dövründə 14 dəfə Naxçıvana səfər etməsini bu diqqətin təzahürü kimi dəyərləndirib.

Bu ilin yanvar ayında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Vasif Talıbov 60 illik yubileyi münasibətilə “Şərəf” ordeni ilə təltif edilib. Prezident İlham Əliyev “Şərəf” ordenini Vasif Talıbova təqdim edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib.

AZƏRTAC

Ölkəmizdə, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasında ulu öndərimiz Heydər Əliyevin strateji kursuna əsaslanan pragmatik siyasətin reallaşdırılması iqtisadi yüksəlişin davamlı xarakter almasına yol açıb, yüksək meyarlara cavab verən gələcəyin təmin edilməsi istiqamətində möhkəm sosial-iqtisadi baza formalaşdırıb. Dövlət başçısının müəyyən etdiyi “Güclü dövlət, yüksək rifah” strategiyası qədim diyarımızda əməli işdə nümunəvi şəkildə özünü göstərir. Hər bir sakinin rifah halının, yaşayış şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması, muxtar respublikanın hər bir bölgəsinin potensialından tam və səmərəli istifadə olunması, inkişafının tarazlaşdırılması, sahibkarlara dəstək verilməsi və çoxsaylı yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaradılması istiqamətində ciddi siyasi iradə və qətiyyət nümayiş etdirilir. Bu baxımdan muxtariyyətinin 95-ci ildönümünü qeyd edən Naxçıvan həm də “Ailə təsərrüfatları ili” kimi uğurlarla tarixiləşən 2019-cu ili böyük nailiyyətlərlə başa vurub. Ötən ilin mühüm əhəmiyyəti ilə seçilən tədbirlərinə diqqət yetirsək bir daha bunun şahidi olarıq.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ardıcıl olaraq görülən işlər nəticəsində 2019-cu ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının quruculuq salnaməsi layiqli nümunələrlə zənginləşdirilib. Qədim diyarın şəhər və qəsəbələri ilə yanaşı, kəndləri də abadlaşdırılıb, müasir görkəm alıb. Ordubad rayonunun Dəstə kəndi isə ötən ilin ilk abadlaşan yaşayış məntəqəsi olub. Burada müasir məktəb, kənd və xidmət mərkəzləri, lazımı tibbi avadanlıqlarla təmin olunmuş həkim ambulatoriyası, rahat yol tikilib, içməli su xətti çəkilib, geniş abadlıq işləri aparılıb. Yanvarın 14-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov həmin obyektlərin açılışında iştirak edib.

Bir faktı da xatırlatmaq yerinə düşər ki, 2019-cu ildə 10 kənd mərkəzi istifadəyə verilib. Bundan əlavə, muxtar respublikada 2 yaşayış binasının tikintisi, 11 yaşayış binasının yenidən qurulması, həmçinin Ordubad rayonunda dövlət qurumları üçün inzibati binanın və Ordubad Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının yenidən qurulması başa çatdırılıb. Bütün bunlar doğma diyarımızda insan amilinə verilən yüksək qiymətin təzahürüdür.

Naxçıvanda səhiyyənin inkişafı sahəsində həyata keçirilən kompleks tədbirlərin nəticəsidir ki, müalicə üçün başqa yerlərə müraciət edənlərin sayında kəskin azalma var. Artıq sakinlər sağlamlıqlarını muxtar respublikanın səhiyyə müəssisələrinə və həkimlərinə etibar edirlər. Muxtar respublikada icbari tibbi sığortanın tətbiqi isə insan amilinə verilən növbəti dəyər olmaqla yanaşı, həm də tibbi xidmətin səviyyəsinin daha da yüksəldilməsinə öz töhfəsini verir.

Ötən il yanvarın 24-də icbari tibbi sığortanın tətbiqinə həsr edilmiş ilin ilk mühüm tədbiri muxtar respublikanın ən böyük bölgəsi olan Şərur rayonunda keçirilib, bununla

İcmal

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu mütərəqqi inkişaf strategiyası ötən il də qətiyyətlə həyata keçirilib

əlaqədar rayonda təşkil edilən müşavirədə qarşıda duran vəzifələr müəyyənləşdirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2019-cu il 21 yanvar tarixli Sərəncamı ilə “Naxçıvan Muxtar Respublikasının 95 illik yubileyinə həsr olunmuş Tədbirlər Planı” təsdiq edilib. Yubiley ilə əlaqədar il ərzində silsilə tədbirlər keçirilib, fevralın 9-da muxtar respublikanın yaranmasının 95-ci ildönümü qeyd olunub. Tədbirdə çıxış edən Ali Məclis Sədrinin vurğuladığı kimi, Naxçıvana muxtariyyət verilməsinin əsas səbəblərindən biri də bu məsələnin böyüyərək regional müstəviyə çıxması və beynəlxalq hüququn subyektinə çevrilməsi idi. Qeyd etmək kifayətdir ki, Naxçıvan məsələsi 1918-1921-ci illər ərzində altı ölkədə müxtəlif səviyələrdə iyirmi dəfədən çox müzakirəyə çıxarılıb, sonda isə Naxçıvan əhalisinin və ziyalılarının inadlı mübarizəsi, qarşda Türkiyə hökumətinin tutduğu ədalətli mövqe nəticəsində 1921-ci ildə Naxçıvanın muxtar respublika statusunda Azərbaycanın tərkibində qalmasını şərtləndirən beynəlxalq Moskva və Qars

müqavilələri imzalanıb. Bu müqavilələrin davamı və yaranmış real vəziyyətin hüquqi təsdiqi olaraq 1924-cü il fevralın 9-da Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının yaradılması haqqında Dekret verilib. Bu, Azərbaycan xalqının olduqca mürəkkəb və çətin şəraitdə əldə etdiyi ən böyük tarixi nailiyyəti idi.

Muxtar respublikada bütün sahələrlə yanaşı, sahibkarlığın da inkişafına xüsusi diqqət yetirilib. Mövcud şəraitin nəticəsidir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ilk sədri olduğu “Caspian European Club”-un 2018-ci ildə ölkəmizin 10 iqtisadi regionu üzrə hazırladığı illik investisiya reytingində Naxçıvan Muxtar Respublikası 18 parametrlə üzrə ən yüksək bal toplayaraq ikinci dəfə lider olub.

Ötən il fevralın 16-da Naxçıvan Biznes Mərkəzində Ali Məclis Sədrinin muxtar respublikada fəaliyyət göstərən sahibkarlarla görüşü olub, muxtar respublikanın investisiya reytingində qalib olması ilə bağlı təqdimat keçirilib. Tədbirdə “Caspian European Club”-un sədrinin birinci müavini və baş icraçı direktoru

Telman Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasında investisiya və biznes mühitinin inkişafına verdiyi xüsusi töhfəyə görə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbova “Caspian European Club”-un mükafatını təqdim edib.

Mart ayında muxtariyyət tariximizin müstəqillik dövrünün böyük quruculuq salnamələrindən olan Kən-

gərli rayonunun yaranmasının 15 ili tamam oldu. Ötən dövrdə rayonun əsas inkişaf göstəricilərindən biri də əhalisinin sayının 7 min nəfərə yaxın artaraq 32 minə çatmasıdır. Bu müddətdə rayonun bütün kəndləri və Qıvrıq qəsəbəsi kompleks abadlaşmış, inzibati binalar tikilib, yeni yollar, körpülər salınıb, 2 meqavatlıq Günəş Elektrik Stansiyası qurulub, dünya əhəmiyyətli memarlıq nümunəsi olan Qarabağlar Türbə Kompleksinə ikinci həyat verilib. Qıvrıq qəsəbəsində tikilən 7 mərtəbədən və 48 mənzildən ibarət yaşayış binası da bunun bariz nümunəsidir.

Martın 7-də Ali Məclis Sədrinin iştirakı ilə Kəngərli rayonunun yaranmasının 15-ci ildönümü qeyd edilib, Qıvrıq qəsəbəsində yeni yaşayış binasının açılışı olub. Ali Məclisin Sədri rayonun inkişafında əməyi olan bütün sakinlərə təşəkkür edib və əminliyini bildirib ki, Kəngərli rayonu bundan sonrakı yubileylərini də yüksək inkişaf göstəriciləri ilə qeyd edəcəkdir.

Muxtar respublikada innovasiyaların tətbiqi sahəsində ötən illərdə yaradılan şərait imkan verir ki, gənc-

lərin ideyaları dəstəklənsin və startap layihələri uğurla həyata keçirilsin. Bu zərurətdən yaranan “Startap Naxçıvan” hərəkatının əsas məqsədi muxtar respublikada investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq, yaradıcı düşüncəni və inkişafa xidmət edən ən yaxşı layihələri üzə çıxarmaq, innovativ ideyaların uğurlu biznes sahəsinə çevrilməsinə dəstək olmaqdır. Ali Məclis Sədrinin 2015-ci il 27 iyul və 2019-cu il 3 aprel tarixli sərəncamları elmin nəzəriyyə və təcrübə ilə hərtərəfli inteqrasiyasına yol açıb.

Aprelin 15-də “Naxçıvan Muxtar Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində ixtisasların müvafiq təşkilatlara hamiliyə verilməsinin vəziyyəti və innovasiyaların dəstəklənməsi barədə” müşavirədə də bu məsələlər qeyd olunub, müvafiq tapşırıqlar verilib.

Bu gün diyarımızda yaradılan şahmat infrastrukturunu, şahmat məktəblərinin fəaliyyəti nümunə kimi qəbul edilir. Muxtar respublikada hər il keçirilən ənənəvi beynəlxalq şahmat festivalları naxçıvanlı şahmatçılara böyük təcrübə qazandırır. Bu həm də global idman arenasında uğurlu nəticələri ilə diqqəti cəlb edən, beynəlxalq yarışların keçirildiyi məkana çevrilən Naxçıvanın tanınması baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Ötən il mayın 1-də ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr edilmiş “Naxçıvan – 2019” Beynəlxalq Şahmat Festivalının açılışı olub.

Qədim diyarımızın həyatında Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzinin xüsusi rolu vardır. Ötən 40 ildə uğurla fəaliyyət göstərən mərkəz müstəqillik illərində yenidən qurularaq müasir səhiyyə müəssisəsinə çevrilib. Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzi artıq muxtar respublikanın brendinə çevrilib. Hər il 4 minə yaxın insan mərkəzə müraciət edir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri 2019-cu il mayın 16-da “Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzinin 40 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Sərəncam imzalayıb, Tədbirlər Planı təsdiq edilib. Mayın 23-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzinin 40 illik yubileyi münasibətilə təltiflər təqdim olunub.

Arda 2-ci səhifədə

Ədəbiyyat dövlət siyasətinin üzvi tərkib hissəsi kimi milli siyasətin həyata keçirilməsində əsas rol oynayır. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətində ədəbiyyatın yeri, rolu və imkanları çox genişdir. Ədəbiyyata xalqın tarixi yaddaşı kimi baxan ulu öndər bədii düşüncədə tarixilik, millilik və müasirlik prinsiplərinə xüsusi dəyər vermişdir. Həmin prinsiplər dövlətçilik təlimində ədəbiyyat siyasətinin, müstəqil Azərbaycan dövlətinin quruculuğunun təməlini təşkil edir.

Hələ gənclik illərindən etibarən qeyri-adi mütaliə qabiliyyəti ilə fərqlənən, məktəb yaşlarından peşəkar teatr xadimləri ilə yanaşı, cəsarətlə səhnəyə çıxan ulu öndərin dünyagörüşünün formalaşmasında ədəbiyyat amili xüsusi yer tutur. O, bədii ədəbiyyatın taleyindəki böyük rolunu yüksək qiymətləndirmişdir. Böyük siyasi xadim Cəlil Məmmədquluzadənin “Ölümlər” tragikomediya, xalq şairi Səməd Vurğunun “Azərbaycan” şeiri, Məhəmməd Hüseyn Şəhriyarın “Heydərbabaya salam”, “Molla Nəsrəddin” jurnalı, Hüseyn Cavidin “İblis” mənzum faciəsinə önəm verdiyi, onlardan bəhrələndiyini dəfələrlə xatırlatmışdır.

Dahi şəxsiyyət ədəbiyyata xalqın milli-tarixi varlığının, mədəniyyətinin inikasını kimi baxmış, mənsub olduğu xalq ədəbiyyatı ilə birgə bütün bir təamın ayrılmaz hissəsi kimi dəyərləndirmişdir. Görkəmli dövlət xadimi 1972-ci ildə Azərbaycan yazıçılarının beşinci qurultayındakı tarixi nitqində demişdir: *“Azərbaycan ədəbiyyatı həmişə öz xalqının həyatının ön sıralarında irəliləmişdir. Bu ədəbiyyat xalqımızın qəhrəmanlıq tarixini ədəbiləşdirib bizə çatdırmış, bizim qarşımızda bütün əzəməti ilə açmışdır”.*

Ümummilli liderin bu istiqamətdə apardığı ardıcıl və düşünlümlü siyasəti ilə milli mücadiləyə meydan açılmış, sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycan dilinin dövlət dili səviyyəsinə qaldırılması və ölkənin Konstitusiyasına ayrıca maddə kimi daxil edilməsinə nail olmuşdur. Görkəmli dövlət xadiminin ədəbiyyat təlimindəki millilik anlayışı özündə Azərbaycançılıq məfkurəsinə əks etdirməklə bu istiqamətdə apardığı geniş siyasi-ideoloji işdə əsas vasitə idi. Azərbaycan ədəbiyyatı klassiklərinin onlarla nümayəndəsinin döv-

Dövlətçilik təlimində ədəbiyyat siyasəti və müasir dövr

löt səviyyəsində yubileylərinin keçirilməsi milli məfkurənin geniş miqyasda yayılmasına, dünyəvi təbliğinə xidmət etmişdir.

“Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarının yaranmasının 1300 illiyinin, Nizami Gəncəvi, Məhəmməd Füzuli, İmadəddin Nəsimi kimi qüdrətli sənətkarların yubileylərinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunması görkəmli dövlət xadiminin Azərbaycan xalqı və ölkəsinin dünya səviyyəsində tanınmasına, dövlətimizə və xalqımıza etibarlı tərəfdaşlar qazanmasına müsbət təsir etmişdir. Azərbaycan klassiklərinin Bakıdan başlanan yubiley təntənələri Kremlə və YUNESKO iqa-

zılmasına meydan verilməsini zəruri saymışdır. Tarixi mövzulardakı bədii əsərlərin əsasında filmlərin çəkilməsi, teatr tamaşalarının hazırlanması, bu əsərlərin xarici dillərə tərcümə olunması və nəşri prosesinin kütləviləşdirilməsi həmin əsərlərin təbliği miqyasını genişləndirmişdir.

Ümummilli liderin ədəbiyyat siyasətində müasirlik anlayışının özünəməxsus yeri vardır. Böyük siyasətçinin nəzərində müasirlik həm çağdaş həyatın ədəbiyyatda əks etdirilməsi, həm də müasir düşüncənin, yeni təfəkkürün ədəbiyyata gətirilməsi deməkdir. Azərbaycan cəmiyyətində və ədəbiyyatında müasirlik anlayışını məhz həmin konsepsiya formalaşdırmışdır. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı nailiyyətlərini bu siyasət nəticəsində əldə etmişdir.

Yazıçılar İttifaqının uğurlu fəaliyyəti və ədəbi məcmuələrin kütləvi nəşri də ümummilli lider Heydər Əliyevin milli ədəbiyyatın inkişafına göstərdiyi böyük qayğının əməli təzahürüdür.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Azərbaycançılıq siyasətinin ideoloji əsası özündə görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin ədəbiyyat və mədəniyyət təlimini ehtiva edir. Dövlət başçısı bu ədəbiyyat təlimi yeni epoxanın prinsiplərinə uyğun əlavə müddəalarla zənginləşdirərək müasir dövrün ədəbiyyat siyasətini müəyyən etmişdir. İnkişaf xəttində həmin prinsiplərə söykənən ədəbiyyatımız üçün 2019-cu il Azərbaycan və bütün dünyada “ədəbiyyat ili” kimi yaddaqalan olmuşdur. Belə ki, ölkə Prezidentinin sərəncamları ilə yaradıcı birliklərə maddi vəsaitlərin ayrılması ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər, Yazıçılar İttifaqının fəaliyyətinin müasir tələblər səviyyəsində qurulması və İmadəddin Nəsiminin 650, Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd edilməsi, yerli, respublika və beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin reallaşdırılması müstəqillik dövründə

ədəbiyyat siyasətinə uğurlu nümunələrdir. Dünya ədəbiyyatına aid nadir əsərlərin latın qrafikası ilə kütləvi nəşri bu sahədə həyata keçirilən uğurlu layihədir.

Ötən il Naxçıvan Muxtar Respublikasında Cəlil Məmmədquluzadənin 150 illik yubileyinin keçir-

ilməsi ilə bağlı tədbirlər planının təsdiq edilməsi, Ərtoğrul Cavidin və Hüseyn İbrahimovun 100 illik yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd olunması ilə bağlı muxtar respublika rəhbəri tərəfindən imzalanan sərəncamlar, Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin fəaliyyətinin inkişafı üçün 25 min manat vəsaitin ayrılması və digər tədbirlər yaradıcı ədəbi mühitin inkişafında mühüm rola malikdir. Həmçinin ədəbi fəaliyyətləri nəzərə alınmaqla tanınmış yazıçılara fəxri adların, fərdi təqaüdlərin və yaradıcı gəncliyin istedadlı nümayəndələrinə mükafatların verilməsi də ulu öndər tərəfindən əsas qoyulmuş ədəbi siyasətin konkret əməli işlərlə davamıdır. 2019-cu ildə Ali Məclisin Sədri yanında Bilik Fondu tərəfindən irfan ədibi Nemətullah Naxçıvaninin əsərlərinin tərcüməsi və nəşri, Ərtoğrul Cavidin yaradıcılığına həsr olunmuş bir monoqrafiya və iki kitabın, Yazıçılar Birliyi üzvlərinin ədəbi yaradıcılığını özündə əks etdirən “Naxçıvanım – göz nurum” adlı almanaxın nəşri və həyata keçirilən digər tədbirləri dahi öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ədəbi inkişaf təliminin Ali Məclisin Sədri cənab Vasif Talıbov tərəfindən davamı kimi dəyərləndirmək olar.

Bu tədbirlər çərçivəsində muxtar respublika yazıçıların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün mükafatların ayrılması, Şamil Zamanın tərcüməsində fransız yazıçısı Qustav Floberin “Salambo” romanının, Əliyar Yusiflinin şeirlərindən və bir pyesindən ibarət kitabın və Kamil Arzın şeirlərindən ibarət uşaq ədəbiyyatı nümunələrinin nəşri də nəzərdə tutulur.

Muxtar respublikada tanınmış ədəblərin dövlət səviyyəsində yubileylərinin keçirilməsi, onların əsərlərinin yubiley nəşrlərinin hazırlanaraq geniş oxucu auditoriyasına təqdim edilməsi bədii yaradıcılıq fəaliyyətinin daha da inkişaf etdirilməsinə təkan verir. Son illərdə muxtar respublikada aparılan böyük quruculuq proseslərinin tərkib hissəsi kimi Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrının və xalq teatrının fəaliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi, habelə Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin fəaliyyətinin əsaslı şəkildə qurulması və müasir avadanlıqlarla təchiz edilməsi, Naxçıvan Ədəbiyyat Muzeyi və Mirzə Cəlilin Nəhrəm kəndindəki ev-muzeyi, Şahbuz rayonunda Məmməd Arzın ev-muzeyi, Kəngərli rayonunda Şahaxtinskilər Muzeyinin və digər mədəniyyət müəssisələrinin tikilib istifadəyə verilməsi bədii ədəbiyyatın, söz sənətinin qorunmasında və gələcək nəsillərə ötürülməsində mühüm rol oynayır. Bütün bunlar ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov tərəfindən ədəbiyyat və mədəniyyət işinin müstəqillik dövrünün tələblərinə uyğun inkişafının yeni səviyyəyə qaldırılmasını göstərir.

Beləliklə, müasir dövrdə yeni tarixi epoxanın Azərbaycan ədəbiyyatı siyasəti formalaşır və ardıcıl olaraq inkişaf edir. Dahi öndər Heydər Əliyev demişdir: *“Mən gənclərə üzümlü tutub deyirəm, – sizin qarşınızda çox gözəl imkanlar, perspektivlər var. Şübhə etmirəm ki, siz böyük uğurlar qazanacaqsınız, ədəbiyyatımız inkişaf etdirəcəksiniz. Şübhə etmirəm ki, sizin içindən Azərbaycan xalqının ədəbiyyatını, mədəniyyətini daha da yüksəklərə qaldıran böyük şairlər, yazıçılar, ədəbiyyatşünaslar çıxacaqdır. Mən buna heç şübhə etmirəm. Çünki indiyədək yaşadığımız dövr və əldə etdiyimiz nailiyyətlər buna belə deməyə tam əsas verir. Şərait daha da sərbəst olanda, insan daha da müstəqil, azad olanda, şübhəsiz ki, onun daxilində olan imkanlar daha çox açılır və öz bəhrəsini verir”.*

Əminik ki, uğurla həyata keçirilən ədəbiyyat siyasəti yeni axtarışların və çağdaş ədəbi nəslin meydana çıxması, ərsəyə gəlməsi ilə nəticələncək, Azərbaycançılıq məfkurəsinin zənginləşdirilməsinə xidmət edəcəkdir.

Sürə SEYİD
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi Aparatının Humanitar
siyasət məsələləri və ictimai
təşkilatlarla iş şöbəsinin müdiri

Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarında 2019-cu tədris ilinin nəticələri ilə bağlı müşavirə keçirilib.

Naxçıvan Qarnizonunun rəisi, general-leytenant Kərəm Mustafayev müşavirəni açıq elan etdikdən sonra muxtar respublikamızda ordu quruculuğundan bəhs edən “Ordumuz qürurumuzdur” adlı film nümayiş olunub.

General-leytenant 2019-cu tədris ilində qoşunlarda döyüş hazırlığının, maddi-texniki təminatın və hərbi intizamın vəziyyətini təhlil edərək bildiriş ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ordu quruculuğu siyasəti bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbovun diqqət və qayğısı sayəsində müdafiə qüdrəti durmadan artan muxtar respublikamızda hərbi infrastrukturun müasirləşdirilməsi istiqamətində mühüm işlər görülür, böyük əhəmiyyətə malik layihələr icra olunur.

Vurgulanıb ki, 2019-cu ildə

Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarında müşavirə keçirilib

yüş hazırlığında əsas diqqət şəxsi həyatın hərbi peşəkarlıq səviyyəsinin, əməliyyat və döyüş hazırlığı tədbirlərinin effektivliyinin artırılmasına, idarəetmə orqanlarının və qoşunların peşəkar hərbi kadrlarla komplektləşməsinə, döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsinə yönəldilib.

Qoşunların bir mərkəzdən idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi və uzlaşmış fəaliyyətə nail olunması məqsədilə ötən tədris ilində bir neçə dəfə Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının birgə təlimləri keçirilib. Ötən il aprelin 18-də “Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının 2019-cu tədris

ilinə uzlaşma planı” üzrə görülən işlərin nəticələrinə həsr olunmuş müşavirədə Ali Məclisin Sədri qarnizonun birləşmə və hissələrinin qarşılıqlı fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Ötən il ərzində Naxçıvan Qarnizonu qoşunları və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin bölmələri ilə birlikdə iki əməliyyat taktiki təlimi keçirilib. Bunlardan biri Türkiyə Respublikasının Qars şəhərində “Qış – 2019” beynəlxalq təlimi, digəri isə Naxçıvan “Sarsılmaz qardaşlıq – 2019” təlimi olub. Bundan başqa, Azərbaycan Ordusu miqyasında ke-

çirilən əməliyyat təlimində də yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirilib.

2019-cu ildə Culfa rayonunda Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının yeni Səhra Təlim Mərkəzinin, Kəngərli rayonunun Qıvrıq qəsəbəsindəki hərbi hissədə zabit-gizir ailələri üçün 5 mərtəbəli, 44 mənzilli yaşayış binasının və istirahət parkının, “Naxçıvan” Əlahiddə Sərhəd Diviziyasının 15-ci Sərhəd zastavası üçün yeni xidmət və yaşayış kompleksinin, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi hissəsi üçün yeni qərargah binasının, Naxçıvan hərbi şəhərciyində 220 yerlik zabit yataqxanasının istifadəyə verilməsi muxtar respublikamızda ordu quruculuğu sahəsində görülən işlərin məntiqi davamıdır.

Bildirilib ki, ümumilikdə, ötən il ərzində keçirilən tədbirlər şəxsi heyətin mədəni-psixoloji vəziyyətinin yüksək səviyyədə olduğunu təsdiq edib. Qarnizonun “Bir nəfər hamı, hamı bir nəfər üçün!” şüarı əməldə özünü göstərib.

Məruzə ətrafında müzakirələr

zamanı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar naziri, general-leytenant Şamı Abdullayev, “Naxçıvan” Əlahiddə Sərhəd Diviziyasının komandiri, general-mayor Niyaməddin Tağıyev, Hərbi Məhkəmənin sədri Polad Həsənov, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, polkovnik-leytenant Daşqın Rəhimovun, Daxili Qoşunların “Naxçıvan” Əlahiddə Əməliyyat Briqadasının komandiri, general-mayor Səlim Niftəliyev, Hərbi prokurorun müavini, ədliyyə polkovnik-leytenantı Rəşad İsmayılovun, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İdarə rəisi, polkovnik-leytenant Ramin Əhmədovun məruzə və təklifləri dinlənilib.

Sonda döyüş və ictimai-siyasi hazırlıqda yüksək nəticələr əldə etmiş bir qrup hərbi qulluqçuya “Şücaətə görə” medalı, “Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə” I-ci, 2-ci və 3-cü dərəcəli medalları, “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Veteranı” medalı, fəxri fərman və qiymətli hədiyyə təqdim olunub.

Nəriman NƏCƏFOV

Qara Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin bədii rəhbəri, tanınmış dirijor, Xalq artisti, “Söhrət” ordenli Teymur Göyçəyev ötən həftə yenidən Naxçıvanda olub. Tanınmış dirijor Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Kamera Orkestrinin və Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının Uşaq xor kollektivləri üçün ustad dərsləri keçib. Həmin dərslərin bəhrəsi kimi fevralın 1-də Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında 2 fevral – Gənclər Günü münasibətilə uğurlu və maraqlı dolu bir konsert proqramının şahidi olduq.

Teymur müəllimin rəhbərliyi ilə keçirilən məşq proseslərini və konsert proqramını yaxından izlədikdən sonra onunla səfərinin məqsədi və təəssüratları barədə söhbətləşmək imkanı əldə etdik. Həmin müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik:

– Teymur müəllim, bu, sizin qısa zaman ərzində Naxçıvana ikinci gəlişinizdir. Biz də öz adımızdan xoş gəlmisiniz, – deyirik. İlk olaraq bu səfərlərin məqsədi və təəssüratı barədə söhbətimizə başlayaq.

– Xoş sözləriniz və qonaqpərvərliyiniz üçün sizə və bütün Naxçıvan ictimaiyyətinə təşəkkür edirəm. Bəli, bir neçə ay ərzində ikinci dəfədir ki, bu gözəl diyarda oluram. Ötən il noyabr ayında gəlmişdim. Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının kollektivi ilə qısa bir tanışlıq imkanım oldu. Birlikdə fikir mübadiləsi apardıq, qərara gəldik ki, yenidən görüşək və daha geniş ustad dərsləri keçilsin. Nəticə olaraq isə birlikdə konsert proqramı təşkil etməyi planlaşdırdıq. Qismət bu günə imiş... Düşünürəm ki, istəyimizə nail olduq.

– Bəli, gözəl konsertdən bir tamaşaçı kimi biz də yüksək zövq aldığımız. Konsertiniz 2 fevral – Gənclər Günüə həsr edilmişdi. Bu, əvvəlcədən planlaşdırılmışdı?

– Pedaqoji fəaliyyətimlə əlaqədar Naxçıvana ikinci səfəri qış tətilinə qərarlaşdırdım. Görüşümüz Gənclər Günü ərafına təsadüf etdiyindən və Naxçıvanda bu əlamətdar gün özünəməxsus şəkildə qeyd olunduğu üçün biz də konserti həmin günə həsr etdik.

Onu da qeyd edim ki, mən buraya tək gəlməmişəm. Həyat yoldaşım Esmira xanım pianoda, əslən Ordu-baddan olan Anar Yusifov isə skripkada bizi müşayiət etdi. Gəldiyimiz gündən etibarən bir həftə ərzində gərgin məşq prosesi keçdik. Kollektiv məşqlərə çox ciddi yanaşdı. Proqramımız da çox rəngarəng idi. Konserti izlədikdə özünüz də bunun şahidi oldunuz. Solistlərin hamısı Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının üzvləri idi və bir saat ərzində tamaşaçıların zövqünü oxşamağa çalışdıq.

– Kollektivdəki gənclərin musiqi

bilikləri və təcrübəsi sizi qane edimi?

– İlk növbədə, özümə, eyni zamanda qarşımda olan kollektivo hər zaman çox tələbkaram. Bu qısa zamanda, təbii ki, bəzi çatışmazlıqların olduğunu müəyyənləşdirdik. Məsələn, müxtəlif aplikasiyalar, barmaqların ifa ritminə uyğunlaşdırılması kimi nöqsanlarla rastlaşdıq. Bu isə hər bir kollektivdə olması gözlənilən bir nüansdır. Bu cür halları aradan qaldırılması isə müəyyən zaman tələb edir.

Sözün açığı, inanırdım ki, kollektivin üzvləri, o cümlədən gənclərin hər biri istedadlıdır və proqramın öhdəsindən layiqincə gələcəklər. Kollektivin musiqi duyumu, bacarıq və səriştəsi, ən əsası isə işə məsuliyyəti bizə hər şeyi qısa zamanda yekunlaşdırmağa imkan verdi.

Bilirsiniz, önəmli olan istək və həvədir. İstək, yanarlılıq olanda isə əşya bilməyəcəyiniz çətinlik, baryer qalmır. Məşq prosesi zamanı kollektivdə bu şey və maraqlı hesabına uğurlu nəticə alındı. Biz də qazandığımız təcrübəni gənc musiqiçilərlə bölüşməkdən yüksək zövq aldığımız.

– Təbii ki, konsertdəki professional ifa həm də gənclərin yüksək musiqi təhsilindən xəbər verir. Gənc musiqiçilərimizin yetişdirilməsi üçün mövcud şərait barədə qənaətləriniz

də bizim üçün maraqlı olardı.

– Ümumilikdə, belə deyə bilərəm ki, Naxçıvanın gözəlliyi fonunda burada musiqi tədrisi şəraiti də çox gözəldir. Hər dəfə mən buraya gələndə çox heyrlənirəm. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbova Ulu Tanrıdan uzun ömür arzulayıram. Onun Naxçıvanı necə sevdiyi, naxçıvan-

lıların isə muxtar respublika rəhbərinə sevgi və ehtiramı hər addımda hiss olunur. Hər yerdə hökm sürən təmizlik-abadlıq, nizam-intizam insanlara xoş təəssürat bağışlayır. Muxtar respublikada digər sahələr kimi, musiqi mədəniyyəti də diqqət və qayğıdan kənarda qalmayıb. Elə qısa zamanda birgə çalışdığımız kollektivin də timsalında bunun şahidi oldum. Onlarla söhbətimiz zamanı göstərilən diqqət və qayğıni xüsusi hiss etdik. Bu da bir musiqiçi kimi mənə çox sevindirir.

Qısaca onu deyə bilərəm ki, yaxşı təhsil və uğurlu nəticə üçün hər şey var. Sadəcə, təcrübəli pedaqoqları bu işə daha çox cəlb etməklə, musiqiçiləri kiçik yaşlardan yetişdirməklə ürəkaçan nəticələr qazanmaq olar. Naxçıvanda bu məsələyə önəm verilməsini alqışlayırıq. Biz də əlimizdən nə gəlersə, gənclərə aşılamağı, öyrətməyi, peşəkar kollektivlər yetişdirməyi özümüzə borc bilirik.

Kollektivin hazırlıq vəziyyəti barədə isə onu deyə bilərəm ki, buradakı üzvlərin hər biri musiqi duyumu yüksək olan səriştəli gənclərdir. Onlar ən çətin konsert proqramının hazırlanmasında belə, iştirak etməyə qadirdirlər. Lakin yenə də təkrar edirəm, işləmək, daha çox öyrənmək və təcrübəni artırmaq lazımdır. Deyə bilərəm ki, ötən bir həftə ərzində bir sa-

Teymur Göyçəyev: “Bir yerdə ki yüksək mədəniyyət var, orada inkişaf danılmazdır”

atlıq ağır proqramın öhdəsindən gəldilərsə, deməli, daha böyük uğurlar əldə etmək üçün də potensial vardır. Göstərilən xüsusi diqqət və qayğı hər kəs kimi, bizi də daha böyük səylə çalışmağa ruhlandırdı.

– Teymur müəllim, bilirsiniz ki, Naxçıvanda musiqi mədəniyyəti qədim köklərə dayanır. Bu ənənələr yaşadıqlaqla və müasir metodların tətbiqi ilə yeni musiqiçilər nəslə yetişdirilir. Bir musiqişünas kimi bu barədə də fikirlərinizi öyrənmək istərdik.

– Bəli, biz hər zaman izləyir, müşahidə edir və çox sevinirik ki, milli musiqimiz yaşadıqlar və inkişaf etdirilir. Bir sözlə, milli musiqi mədəniyyətimiz fəth etdiyi zirvəni qoruyub saxlayır. Ölkə rəhbəri bu işlərə çox böyük önəm verir. Muğamımızın, qədim musiqi mədəniyyətimizin, xüsusilə də Şərur yallılarının, milli musiqi alətlərimizin YUNESKO səviyyəsində tanınması bu nailiyyətlərdə əsas rol oynamışdır.

Təbii ki, Naxçıvan bu prosesdə qabaqcıl mövqedə dayanır. Burada bacarıqlı və peşəkar musiqiçilər yetişib fəaliyyət göstərir. Xüsusilə Naxçıvanda klassik musiqi ilə yanaşı, xalq çalğı alətlərindən istifadəyə daha çox önəm verilməsi diqqətimizi çəkdi. Bu, çox önəmli bir addımdır. Bu istiqamətdə musiqiçilərin yetişdirilməsi milli musiqi mədəniyyətimizin qorunub saxlanması və inkişafına mühüm töhfədir.

– Son olaraq Naxçıvanla bağlı ümumi təəssüratlarınızı öyrənmək istərdik.

– Naxçıvanda dəfələrlə olmuşam. Həmişə buradan ayrıldıqdan çox keçmir ki, bu qədim diyar üçün dağınıram. Etiraf edim ki, bir də muxtar respublikaya nə zaman səfər etmək imkanımın olacağını gözləyirəm. Ötən 15 il ərzindəki səfərlərim bu diyarı mənə daha da doğmalaşdırıb

və əlaqələrimiz getdikcə genişləniib. Bugünkü layihə də bu səfərlərin tərkib hissəsi və davamı kimi mənə çox sevindirir. Burada mədəniyyət sahəsinin inkişafı da yüksək səviyyədədir. Bilirsiniz, bir yerdə ki yüksək mədəniyyət var, orada inkişaf danılmazdır.

Esmira xanım ikinci dəfədir, Naxçıvana gəlir. O da mənim kimi bu cənnət diyarın vurğundur.

Esmira xanım söhbətimizə qoşulur:

– Bu konsert bizim üçün çox məsuliyyətli idi. Ona görə hər şeyə ciddi hazırlaşdıq. 2019-cu ilin noyabrında Naxçıvana gələndə ilk olaraq buranın saf havası mənə çox təsir bağışladı. Daha sonra isə şəhərinizin təmizliyinə, abadlığına, müasir görkəminə valeh oldum. Allah bu gözəllikləri qurub-yaradanların canını sağ eləsin. İnsanların qonaqpərvərliyi, mehribanlıqından zövq aldım. Qismət olarsa, yenə də gəlmək istəyərdim.

Naxçıvandakı gənc musiqiçilərin bacarıq səviyyəsinə gəlincə, 1995-ci ildən bu sənətin içindəyəm və hər zaman, hər gün, hər saat bizim özümüz də nələrisə öyrənirik. Ustad dərsi keçdiyimiz musiqiçilərdən belə nələrisə mənimsəyib təcrübəmizə əlavə edirik. Bu baxımdan sənədə yaş fərqi yox, sadəcə, istedad fərqi olur. Naxçıvanda ustad dərsi keçdiyimiz orkestrin tərkibində təcrübəli musiqiçilərlə yanaşı, gənc ifaçılar da var idi. Biz onların hər birinə eyni cür yanaşırdıq. Buna görə də işimiz heç də çətin olmadı. Naxçıvanda musiqiçi kadrların yetişdirilməsi barədə fikrimi isə sadəcə, bir cümlə ilə ifadə edə bilərəm: hər şeyi, mənə, keçirdiyimiz uğurlu konsert proqramı dedi.

Çox sağ olun. Hər ikinizə qısa zaman ərzində müsahibə üçün vaxt ayırdığımıza görə minnətdarıq.

✎ Gülcəmal TAHIROVA

Polis əməkdaşları arasında növbəti birincilik

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları arasında güc çəxənliliyi üzrə keçirilən birinciliyə yekun vurulub.

Nazirliyin idman cəmiyyətinin zalında keçirilən yarışın məqsədi polis əməkdaşları arasında fiziki gücü, dözümlülüyü və dayanıqlılığı inkişaf etdirmək, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyində keçiriləcək güc çəxənliliyi üzrə yarışda iştirak edəcək idmançılar seçməkdən ibarət olub.

Açılış mərasimində çıxış edən nazirliyin Təşkilat-İnspeksiya İdarəsinin rəisi, polis polkovniki Rəşad Seyidov bildirib ki, bu gün muxtar respublika rəhbəri tərəfindən idmana və idmançılara göstərilən yüksək qayğının tərkib hissəsi olaraq polis əməkdaşlarının fiziki inkişafına və idman məşq-

lərinin keçirilməsinə də xüsusi diqqət yetirilir. Üzərimizə düşən vəzifə idman məşqlərində iştirak etmək, qarşıma qoyulan tapşırıqları yerinə yetirməkdir.

Daxili İşlər Nazirliyinin Veteranlar Şurasının sədri, istifadə olan polis polkovniki Yusif Həsənov və idman cəmiyyətinin rəisi, polis kapitanı Elməddin Abdullayev çıxış edərək Naxçıvanda idmana və idmançılara göstərilən diqqət və qayğıdan danışib, polis idmançılarımızın təcrübələrinin ildən-ilə artdığını vurğulayıblar.

Çıxış edənlər Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər naziri adından idmançılara uğurlar arzulayıblar. Yarışda 16 komandanın 100-dən çox idmançısı mübarizə aparıb. Onlar iki növdə – ağırlıq daşlarını qaldırma və qol güləşində qüvvələrini sınayıblar.

Yekun nəticəyə əsasən komanda hesabında Daxili qoşunların “Naxçıvan” Əlahiddə Əməliyyat Briqadası qalib adını qazanıb. Naxçıvan Dəmiryol Nəqliyyatında Polis Şöbəsinin komandası ikinci, Naxçıvan Şəhər Polis İdarəsinin komandası isə üçüncü olub.

Sonda qaliblər mükafatlandırılıblar.

✎ Ceyhun MƏMMƏDOV

“Gənclik” Mərkəzində yeniyetmələr arasında İntellektual Oyunlar Olimpiadasının Naxçıvan şəhər mərhələsi keçirilib.

Olimpiadının Naxçıvan şəhər mərhələsi keçirilib

Olimpiadının təşkilində məqsəd yeniyetmələrin intellektual fəaliyyətə cəlb edilməsi, bu sahədə bilik və bacarıqlarının formalaşması, dünyagörüşlərinin stimullaşdırılması, onlar arasında bilik və elm nifuzunun artırılması, əsudə vaxtlarının səmərəli təşkil edilməsidir.

Yarışlar başlanmadan əvvəl Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşı Valeh Mahmudov çıxış edərək oyunun mahiyyəti haqqında iştirakçılara məlumat verib və onlara uğurlar arzulayıb. Olimpiada çərçivəsində 3 intellektual oyun – “Xəmsə”, “Vətəni tanı” və “Poliqon” intellekt oyunları vahid turnir şəklində keçirilib.

Sonda “Poliqon” strateji intellekt oyununda “Araz” komandası I, “Qarabağ” komandası II, “Gəmiqaya” komandası III yer qazanıblar. “Vətəni tanı” intellektual oyununda “Naxçıvan” komandası I, “Odlar yurdu” komandası II, “Günnüt” komandası III yerə layiq görüldü. “Xəmsə” milli intellektual oyununda isə “Altay” komandası I, “Qarabağ” komandası II,

“Zirvə” komandası III yerə çıxıb. Qalib komandalara təşkilatçılar tərəfindən diplom, komanda üzvlərinə isə fəxri fərmanlar və oxun-

masi zəruri olan kitablar təqdim olunub.

Qeyd edək ki, qalib komandalara may ayında təşkil olunacaq İntellektual Oyunlar Olimpiadasının muxtar respublika birinciliyində Naxçıvan şəhərini təmsil edəcəklər. 100-dən çox yeniyetmənin iştirak etdiyi olimpiada Gənclər və İdman, Təhsil nazirliklərinin, Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatının Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyinin və “Gənclərin İntellektual İnkişaf Mərkəzi” İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

İtmişdir

Rəcəbov Rəşad Xəlqi oğlunun adına “İstanbul-2” kiçik mütəssisəsinə məxsus dövlət əmlakının hüquqi və fiziki şəxslərə satılması haqqında 479 qeydiyyat nömrəli şəhadətnamə itdiyindən etibarsız sayılır.

Həsənov İsmayıl İbrahim oğlunun adına Naxçıvan Dövlət Universiteti tərəfindən verilmiş 074089 nömrəli diplom itdiyindən etibarsız sayılır.

SƏRQ qapısı
Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Nail Əsgərov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1500. Sifariş № 117